Agatha Christie

Accident

— ASCULTĂ LA MINE, e aceeaşi femeie... Nu încape nici o îndoială!

Căpitanul Haydock ridică ochii spre faţa crispată a prietenului său şi oftă. Ar fi dorit să-l vadă pe Evans mai puţin categoric şi triumfător. Lungile-i călătorii pe mare îl învăţaseră pe bătrânul căpitan să nu se amestece în treburile altora, care nu-l priveau pe el. Prietenul său Evans, fost inspector la Departamentul de Investigaţii Criminologice al Scotland Yard-ului, avea o filosofie de viaţă total diferită: „Să acţionezi potrivit informaţiilor primite" – aceasta fusese deviza lui la început, pe care şi-o perfecţionase, încât ajunsese să-şi găsească propriile sale informaţii. O aplicase în toate anchetele la care luase parte. Inspectorul Evans fusese un ofiţer inteligent, cu mintea limpede şi-şi meritase pe deplin avansarea. Chiar şi acum, la pensie, retras la ţară în căsuţa visurilor sale, nu-şi pierduse instinctul său profesional.

— Nu uit niciodată o faţă întâlnită, repetă el cu încăpăţânare. Este doamna Anthony. Când mi-a vorbit de doamna Merrowdene, am ştiut imediat despre cine este vorba.

Căpitanul Haydock nu se simţea în largul său. Merrowdene-ii erau vecinii săi cei mai apropiaţi după Evans. Ar fi uluitor ca tânără femeie să fie una şi-aceeaşi cu eroina unei „cause célčbre". A trecut

Agatha Christie

Accident

— ASCULTĂ LA MINE, e aceeaşi femeie… Nu încape nici o îndoială!

Căpitanul Haydock ridică ochii spre faţa crispată a prietenului său şi oftă. Ar fi dorit să-l vadă pe Evans mai puţin categoric şi triumfător. Lungile-i călătorii pe mare îl învăţaseră pe bătrânul căpitan să nu se amestece în treburile altora, care nu-l priveau pe el. Prietenul său Evans, fost inspector la Departamentul de Investigaţii Criminologice al Scotland Yard-ului, avea o filosofie de viaţă total diferită: „Să acţionezi potrivit informaţiilor primite” – aceasta fusese deviza lui la început, pe care şi-o perfecţionase, încât ajunsese să-şi găsească propriile sale informaţii. O aplicase în toate anchetele la care luase parte. Inspectorul Evans fusese un ofiţer inteligent, cu mintea limpede şi-şi meritase pe deplin avansarea. Chiar şi acum, la pensie, retras la ţară în căsuţa visurilor sale, nu-şi pierduse instinctul său profesional.

— Nu uit niciodată o faţă întâlnită, repetă el cu încăpăţânare. Este doamna Anthony. Când mi-a vorbit de doamna Merrowdene, am ştiut imediat despre cine este vorba.

Căpitanul Haydock nu se simţea în largul său. Merrowdene-ii erau vecinii săi cei mai apropiaţi după Evans. Ar fi uluitor ca tânără femeie să fie una şi-aceeaşi cu eroina unei „cause célčbre”. A trecut mult timp de-atunci. Nu se poate!

— E o poveste veche, îngăimă el.
— De-acum nouă ani, completă Evans cu promptitudine. De nouă ani şi trei luni. Îţi aminteşti cazul?
— Foarte vag.
— Anthony obişnuia să se trateze cu arsenic, aşa că femeia a fost achitată.
— Şi de ce să n-o fi achitat?
— Nu învinuiesc pe nimeni. Au dat un verdict absolut corect, pe baza probelor.
— Atunci? Nu înţeleg ce te frământă.
— Pe cine? Pe mine?
— Mi s-a părut că ai ceva pe suflet.
— Deloc.
— E-o istorie veche, insistă căpitanul conciliator. Dacă vreodată, din nefericire, doamna Merrowdene a trebuit să fie judecată pentru crimă şi apoi achitată…
— Achitarea rareori e considerată o nefericire, i-o întoarse Evans.
— Ştii foarte bine ce vreau să zic. Şi căpitanul continuă iritat: Dacă biata femeie a fost eroina unei experienţe atât de neplăcute nu înseamnă că noi trebuie să răscolim totul din nou, nu-i aşa?
Evans nu răspunse…
— Ei, haide, haide, Evans, femeia a fost nevinovată. Tu însuţi ai spus-o.
— Eu? Eu n-am spus c-a fost nevinovată. Am spus doar că au achitat-o.
— E-acelaşi lucru.
— Nu întotdeauna.
Căpitanul Haydock, care începuse să-şi golească pipa lovind-o de piciorul scaunului, întrerupse această operaţie şi se ridică în picioare cu o faţă uluită.
— Aha! Deci asta-i părerea ta. Tu nu crezi că este nevinovată!
— N-am spus asta. Nu prea ştiu nici eu… Anthony obişnuia să se trateze cu picături de arsenic. Soţia lui era cea care i

le administra, într-o zi, din greşeală, a luat o doză prea mare. Dar din a cui greşeală? A lui sau a ei? Nimeni n-a putut spune, aşa că a fost achitată din lipsă de dovezi. Corect. Dar, totuşi… Mi-ar plăcea să ştiu…

Căpitanul Haydock se concentră din nou asupra pipei sale.

— În orice caz, spuse el cu hotărâre, toate acestea nu ne privesc pe noi.

— N-aş fi atât de sigur.

— Dar, bine…

— O clipă. Îţi aminteşti? Aseară am fost în laboratorul lui Merrowdene?

— Da. Ne-a vorbit de testul Marsh1 cu privire la arsenic. Spunea că tu ar trebui să ştii tot despre asta… Că e domeniul tău… Chiar a şi chicotit. Niciodată n-ar fi spus acestea dacă s-ar fi gândit un moment.

Evans îl întrerupse.

— Crezi că ar fi tăcut dac-ar fi ştiut? Sunt căsătoriţi de şase ani, parcă aşa ai spus. Fac prinsoare că habar nu are că soţia lui este celebra doamnă Anthony.

— Şi poţi fi sigur că nu eu voi fi acela de la care o va afla, spuse căpitanul Haydock înţepat.

Evans nu-i dădu nici o atenţie.

— Dar continuă. După testul Marsh, Merrowdene a încălzit o substanţă într-o eprubetă. Reziduurile metalice obţinute le-a dizolvat în apă şi le-a precipitat adăugind nitrat de argint. Este testul specific cloraţilor. O experienţă simplă dar, întâmplător, am reuşit să citesc următoarele cuvinte dintr-o carte aflată deschisă pe masă. „H2SO4 descompune cloraţii producând Cl2O4. Provoacă o explozie violentă prin încălzire şi de aceea trebuie păstrată la temperaturi joase şi folosită în cantitate mică”.

Haydock îşi privi prietenul cu uimire.

— Şi ce-i cu asta?

— Uite! În meseria noastră folosim şi noi teste pentru crime, în felul nostru. Adunăm fapte, le gândim, analizăm ce a rămas după ce am îndepărtat erorile de judecată sau

mărturiile false. Dar există şi un alt fel de test, sigur şi destul de… Periculos. Un criminal rareori se opreşte la o singură crimă. Dă-i timp, câmp liber de acţiune şi va comite o nouă crimă. Arestezi un bărbat. Şi-a omorât sau nu şi-a omorât soţia? Probele lipsesc, îi cercetăm trecutul. Dacă a fost căsătorit de mai multe ori şi de fiecare dată şi-a pierdut soţia într-un mod… Mai puţin obişnuit, atunci… Înţelegi! E o certitudine morală.

Din acel moment poţi să începi să cauţi probe.

— Bine. Şi?

— Ajung la subiect. E foarte bine dacă suspectul are un trecut pe care să-l cercetezi. Dar să presupunem că îl prinzi pe ucigaş la prima lui crimă. Testul nostru nu mai e valabil. Să admitem că suspectul achitat îşi reface viaţa sub un alt nume. Va repeta el oare crima sau nu?

— Dar asta e o idee groaznică.

— Şi-atunci continui să crezi că lucrurile acestea nu ne privesc?

— Da. N-ai nici un motiv să pui la îndoială inocenţa doamnei Merrowdene.

Fostul inspector tăcu un moment, apoi continuă rar:

— Ţi-am mai spus că n-am găsit nimic suspect în trecutul ei. Nu este întru totul adevărat. A avut un tată vitreg. La optsprezece ani s-a îndrăgostit. Tatăl vitreg s-a folosit de autoritatea sa ca să împiedice o eventuală căsătorie cu acest tânăr. În cursul unei plimbări cu amintitul tată vitreg, acesta s-a apropiat cam mult de marginea unei faleze abrupte. Terenul i-a cedat sub picioare… A căzut şi a murit.

— Doar nu te gândeşti că…

— A fost un accident. Otrăvirea lui Anthony a fost şi ea un accident. Nu s-ar fi ajuns niciodată la judecată în acest caz dacă n-ar fi ieşit la iveală că exista un alt bărbat care a dispărut, în paranteză fie spus, nemulţumit, pare-se de verdictul juriului. Ascultă-mă pe mine, Haydock, unde apare femeia asta, mă tem de un alt… Accident.

Bătrânul căpitan ridică din umeri.

— Mă-ntreb cum l-ai putea împiedica.

— Şi eu mă-ntreb, spuse Evans fără entuziasm.

— În locul tău aş lăsa-o baltă, zise căpitanul Haydock. Nu iese nimic bun când te amesteci în treburile altora.

Sfatul îi displăcu ex-inspectorului care avea o fire răbdătoare, dar tenace. Îşi luă rămas bun de la prietenul său şi se reîntoarse în sat, gândindu-se la o acţiune încununată de succes.

Intrând la oficiul poştal să cumpere nişte timbre, se izbi, din greşeală, tocmai de subiectul preocupărilor sale, George Merrowdene. Fostul profesor de chimie era un omuleţ cu un aer visător, amabil şi blând, dar complet distrat. Îl recunoscu pe Evans, îl salută cu căldură şi se aplecă să adune scrisorile pe care le scăpase din mână. Evans fu mai rapid, le adună şi i le dădu cerându-şi scuze.

O privire fugară pe antetul unuia din plicuri fu suficientă să-i reînvie îndoielile. Era de la o binecunoscută firmă de asigurări.

Se hotărî pe loc. Amabilul George Merrowdene se trezi mergând pe stradă în compania poliţistului, vorbindu-i despre asigurarea pe viaţă pe care tocmai a contractat-o în favoarea soţiei sale. Care era părerea lui Evans despre această companie de asigurări?

— Am făcut câteva amplasamente nu prea reuşite, mărturisi profesorul, şi am avut câteva pierderi destul de grele, iar dacă mi s-ar întâmplă o nenorocire, soţia mea s-ar trezi într-o situaţie dificilă. Această asigurare, însă, rezolvă problema.

— Ea nu s-a împotrivit acestei idei? Întrebă Evans cu un ton neutru. Unele femei au scrupule, un fel de teamă superstiţioasă.

— Oo! Margaret e foarte practică, surise Merrowdene. Nu-i deloc o femeie superstiţioasă. Şi, de fapt, a fost ideea ei, dacă-mi aduc bine aminte. Nu-i place să mă vadă îngrijorat.

Evans aflase ce dorea. Se despărţi de celălalt şi buzele sale schiţară un zâmbet nemulţumit. Ce coincidenţă: domnul Anthony contractase şi el o asigurare de viaţă în favoarea soţiei cu câteva săptămâni înainte de a muri.

Obişnuit să creadă în instinctele sale, era sigur că nici de astă-dată nu se înşela. Dar ce să facă? Nu râvnea să prindă un criminal după ce săvârşise fapta. Voia doar să prevină crima. Ceea ce era un lucru diferit şi mult mai dificil.

Rămase gânditor în tot restul zilei. În parcul castelului se desfăşura sărbătoarea Ligii Primrose. Evans se îndreptă într-acolo. Se amuză, cheltuind câteva monede, să ghicească greutatea unui porc, să tragă la ţintă, dar faţa lui continuă să păstreze o expresie absentă şi concentrată. Îşi permise chiar să sacrifice o jumătate de coroană la Zara, ghicitoarea în globul de cristal. Nu putu să nu surâdă amintindu-şi cât îi dăduseră de lucru, odinioară, aceste ghicitori. Nu prea dădu atenţie la ceea ce-i spunea Zara până ce nu-l frapă un cu vânt.

— Foarte, foarte curând, te vei angaja într-o chestiune de viaţă sau de moarte… de viaţă sau de moarte pentru o persoană.

— Cum? Ce? Întrebă el brusc.

— Aveţi de luat o hotărâre. Fiţi prudent, foarte prudent… Cea mai mică greşeală…, cel mai mic pas greşit…

— Şi? Şi?

Ghicitoarea se cutremură. Şi asta făcea parte din scenariu. Evans o ştia, dar totuşi fu impresionat.

— Aveţi grijă. Să nu faceţi vreo greşeală. Altminteri, văd o urmare clară: moartea!

Straniu! Al dracului de straniu!

— Dacă greşesc, cineva o să moară? Asta vrei să spui?

— Da, domnule.

— În cazul acesta, zise Evans ridicându-se şi dându-i jumătatea de coroană, nu trebuie să fac nici o greşeală, nu-i aşa?

Se îndreptă spre ieşirea din cort. Uşor de spus, mai greu de făcut. O viaţă depindea de el.

Să caute ajutor? La cine? Inutil să conteze pe prietenul său Haydock, căruia-i putea zări silueta puţin mai departe. „Asta nu ne priveşte”, era deviza lui Haydock şi asta nu-l ajuta la nimic.

Haydock stătea de vorbă cu o femeie.

Recunoscu, în femeia care tocmai îşi lua rămas bun de la bătrânul marinar, pe doamna Merrowdene. Fostul poliţist se îndreptă spre ea. Era o femeie drăguţă, avea o frunte înaltă, ochi frumoşi căprui şi. O expresie liniştită.

Avea o coafură ce-i accentua aerul de madonă. Vocea îi era gravă, puţin adormită.

Îi surâse lui Evans cu amabilitate.

— Mi s-a părut că v-am recunoscut, doamnă Anthony, adică doamnă Merrowdene, zise el spionând-o.

El se prefăcu intenţionat că-i greşi numele.

Ea făcu ochii mari, iar respiraţia i se acceleră puţin, dar continuă să-l privească cu fermitate şi mândrie.

— Îmi caut soţul, îi spuse. L-aţi văzut cumva?

— Da, acum un moment. A luat-o într-acolo.

Porniră să-l caute, sporovăind liniştit şi plăcut. Inspectorul fu cuprins de admiraţie. Ce femeie! Câtă siguranţă! Câtă stăpânire de sine! Remarcabilă, dar periculoasă – de asta era sigur.

Era mulţumit de felul în care abordase subiectul, dar nu se simţea în largul său. Îi dăduse să înţeleagă că o recunoscuse. Aceasta o punea deja în gardă. Nu va încerca să acţioneze în grabă. Mai rămânea Merrowdene. Cum să-l prevină?

Îl găsiră contemplând cu un aer visător o păpuşă de porţelan pe care tocmai o câştigase la tombolă. Soţia lui îi propuse să se întoarcă acasă. Acceptă imediat.

— N-aţi vrea să serviţi cu noi o ceaşcă de ceai? Se adresă lui Evans tânără femeie.

Sesiză o nuanţă de provocare în vocea ei.

— Cu cea mai mare plăcere.

Porniră împreună discutând despre lucruri mărunte. Soarele strălucea, sufla o briză uşoară, totul era atât de plăcut, atât de firesc.

— Servitoarea a rămas la serbare, anunţă doamna Merrowdene în timp ce intra în casă. Se duse în camera ei, îşi scoase pălăria, se aranjă puţin şi reveni ca să pregătească ceaiul. Aprinse o mică lampă de argint sub ceainic, apoi luă trei mici boluri şi tot atâtea farfurioare de pe o etajeră.

— Avem un ceai chinezesc veritabil. Noi îl bem întotdeauna după moda chinezească, din boluri şi nu din ceşti.

Se opri să examineze fundul unuia din boluri şi scoase o exclamaţie de îngrijorare:

— George! Să-ţi fie ruşine! Iar ai folosit bolurile astea.

— Sunt dezolat, draga mea, răspunse profesorul cu un aer vinovat. Sunt atât de practice. Cele pe care le-am comandat pentru mine încă n-au sosit.

— Într-o bună zi ne vei otrăvi pe toţi, îi replică soţia sa cu un râs sec. Mary le găseşte în laborator şi le pune la loc pe etajeră fără să se mai obosească să le spele. Mai zilele trecute ai folosit unul pentru cianură de potasiu. Zău, George, nu crezi că exagerezi? E înspăimântător de periculos.

Merrowdene o privi puţin iritat.

— Am mai spus că Mary nu are ce să caute în laboratorul meu. I-am interzis să se atingă de cel mai mic obiect.

— Dar uneori ne luăm ceaiul şi acolo. De unde să ştie biata Mary care sunt bolurile din care am băut?

Profesorul ieşi din cameră bombănind. Surâzătoare, soţia lui turnă apa clocotită peste frunzele de ceai şi stinse lampa. Stupefiat, Evans crezu că ghiceşte planul. Doamna Merrowdene pregătea un nou accident? Îşi aranja un nou alibi? Voia să-l pună pe el în situaţia de a depune mărturie

în favoarea ei dacă s-ar întâmplă ceva? Stupid din partea ei, mai ales că…

Brusc îşi reţinu respiraţia. Turnase ceai în cele trei boluri. Puse unul în faţa lui, un altul înaintea ei şi un al treilea pe o măsuţă, alături de fotoliul favorit al soţului. Avea un surâs straniu pe buze. Acum ştia. Era o femeie remarcabilă, dar periculoasă. Aşa pe neaşteptate, fără nici o pregătire prealabilă, totul se va întâmpla în această după-amiază. Iar el va fi martor. Atâta îndrăzneală din partea ei îi tăiase respiraţia.

Era de o abilitate diabolică, în gând şi acţiune. El n-ar putea dovedi nimic. Totul se întâmplă atât de rapid. Respiră adânc şi se aplecă înainte peste măsuţă.

— Doamnă, eu sunt un om capricios. Îmi acordaţi o favoare?

Îl privi cu un aer intrigat, dar fără suspiciune. El se ridică, luă bolul din faţa ei şi-l schimbă cu cel al soţului.

— Vreau să beţi de-aici.

Privirile li se încrucişară. Nu clipi din ochi, dar păli. Întinse mâna şi ridică bolul. El îşi ţinu respiraţia. Comisese oare o greşeală? Ea duse bolul la gură, dar în ultimul moment tresări, se aplecă şi goli recipientul într-un vas unde creştea o ferigă. Se îndreptă şi-l privi sfidător.

Evans suspină uşurat.

— Ei, bine, îi spuse ea cu o voce uşor batjocoritoare.

El i se adresă sobru şi calm:

— Sunteţi foarte inteligentă, doamnă. Cred că m-aţi înţeles. Nu trebuie să se mai întâmple. Înţelegeţi la ce mă refer, nu?

— Da, răspunse ea cu un ton neutru.

Evans dădu din cap satisfăcut. Era destul de isteaţă şi nu voia să ajungă la spânzurătoare.

— Atunci vă doresc o viaţă lungă amândurora. Duse bolul la buze, bău şi brusc faţa i se schimonosi într-un mod groaznic. Încercă să se ridice, să strige. Trupul i se

înţepeni, faţa îi deveni stacojie. Se prăbuşi în scaun contorsionat de durere.

Doamna Merrowdene se aplecă spre el cu un mic surâs în colţul gurii:

— Aţi comis o greşeală, spuse cu gingăşie. Aţi crezut că vreau să-l omor pe George. Ce tâmpenie!

Rămase o vreme cu privirea aţintită asupra mortului. Era a treia persoană care încercase s-o despartă de omul pe care-l iubea.

Faţa i se însenină. Semăna mai mult ca niciodată cu o madonă. Apoi începu să strige:

— George, George, vino repede! Un accident groaznic. Sărmanul domn Evans…

SFÂRŞIT

[1] Este un test delicat cu arsenic, folosit în investigaţiile asupra crimelor.